

Mangarij den kreeftengang te gaan, niettegenstaande hij bij reïteratie dan met het een dan met het ander van onse zeyde g'assisteert werd, zijnde het laatst aan Zijn Hoogheids sendeling, tegens betaling van twee capitalen advans 1500 lb. buskruyt en vervolgens ook ter leen afgegeven 100 snaphaanen enz. Wij willen derhalven hopen dat het volgens de jongste berigten aan dit hof genomen besluit om die expeditie met alle wigur in deese maand te hervatten, beeter slagen en hetselve tot gevolg hebben zal het delogement van dien gevaarlijken landaard; welkers inwoning, en daaruyt voorvloeyende sterkmaking aan deesen oord, allezins voor de rust en sekerhij van Celebes nadeelig moet worden g'oordeelt.

Fol. 862r-863r.

(Verdere berichten over inlandse vorsten en groten zijn niet van zulk belang dat ze vermeld hoeven te worden. Een Engelse sloep is verongelukt. In zijn brief van 21 april berichte de resident te Saleyer aan de gouverneur dat hij op 19 april had vernomen dat er tussen de eilanden Tambolongang en Tannahmalalla een Engelse tweemast sloep was gesignaleerd. Nader onderzoek leverde het gerucht op dat er enige tijd geleden twee Engelse schepen door de Boegerones waren gezeild. In de geheime brief van 10 december [fol. 864] is het bestuur aanbevolen waakzaam te zijn. Wat de schepen betreft is er het fatale bericht dat een nieuwe sloep op 1 maart 1762 met 12 last zout van Surabaja op weg naar Ternate, dichtbij het eiland Oud Calouw³, is verongelukt. Dankzij de hulp van een Chinees zijn de opvarenden en een deel van de uitrusting geborgen. De Chinees krijgt de gemaakte kosten, wat niet veel zal zijn, vergoed. Bovendien is ook de te Makassar thuishorende schouw Pallas bij het eiland Pasetalu verongelukt. Alleen het vaartuig ging verloren. De sloep Verlegenheid, de schouw Adam, de boot Rust en Werk en de kleine landschuit waren niet te herstellen en zijn voor de sloop verkocht. Gekocht zijn een pantjalang voor f 840, een sloep voor f 1200 en een andere voor f 1440. De noodzaak daarvan en van een verstrekking van f 715 aan de equipagemeester voor de nodige inlandse uitrustingsgoederen is duidelijk. [fol. 865] Het is goedgekeurd en tevens dat er op verzoek van het bestuur uit Batavia een schouw wordt gezonden. Uit de aparte brief van 22 oktober van de gouverneur blijkt dat hij in november twee sloepen en twee pantjalangs op een patrouille van 5 à 6 maanden wil uitzenden, om tegen de steeds vermeteler smokkelaars en zeerovers op te treden. In november moeten ze naar de bocht van Soreang gaan, in januari naar de kust van Mangerai, kaap Flores en Sumbawa en in april naar de Golf van Boni om tenslotte door de Boegerones terug te keren. De brief van 22 oktober meldt dat er in 1761/62 aan waren is verkocht voor een inkoopbedrag van f 84.614, waarop een winst van f 48.228, ofwel ruim 57 % ruim is gemaakt.)

Winsten en inkomsten bij de aangehaalde g'addeert

zijnde, te saamen bedragen hebben	f 116.130, 9, -
sodat deselve van de lasten die gemonteert hebben	f 184.473, 12, 8
gedetracheert dit gouvernement slegts veragtert is	f 68.343, 3, 8

Daar de memorie van menage de jaarlijxe veragtering calculeert op	f 75.000, -, -
Gevende dus een voordeelich verschil van	f 7.343, 3, 8 ⁴

Hebbende de winsten en inkomsten dit jaar

die van anno passato te boven gegaan	f 20.341, 5, -
en de lasten maar	f 2.272, 9, -

ten bewijzen dat dit gouvernement in het laatste boekjaar

1761/2 g'advanceert is een soet montant van	f 18.068, 14, - ⁵
---	------------------------------

3 Onzeker wat is bedoeld; wellicht het eiland Kalao dan wel Kalaotoa.

4 Ten rechte f 6.656,16,8.

5 Ten rechte f 18.068,16,-.